

Megjelenik
hetenkint egyszer, vasárnap.

Szerkesztőség:
Békés-Csabán, kastély utca
8-ik szám.

Kiadó hivatal:
Gyulán Dobay János könyvnyom-
dája és Winkle Gábor könyvke-
reskedése.

A lap szellemi részét illető köz-
lemények a szerkesztőhöz Békés-
Csabára czimzendők, és legfeljebb
minden csütörtökig beküldendők.

BÉKÉKS.

TÁRSADALMI ÉS ISMERETTERJESZTŐ HETILAP,
TÖBB BÉKÉSMEGYEI NYILVÁNOS EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

FELELŐS SZERKESZTŐ: ZSILINSZKY MIHÁLY.

Előfizetési feltételek:

Egész évre helyben házhoz hordva
vagy vidékre . . . . . 5 frt — kr.
postán küldve . . . . . 3 " 75 "
Háromnegyed évre . . . . . 2 " 50 "
Félévre . . . . . 1 " 25 "
Egynegyedre . . . . . 1 " 25 "
Egyes szám ára 10 kr.

Hirdetési díjak:

Egy 4 hasábos petitsor . . . . . 5 kr.
Kétszeri közlésnél . . . . . 4 " "
Háromszori közlésnél . . . . . 3 " "
Többszöri hirdetéseknel enged-
mény adatik. Bélyegilleték 30 kr.
A nyilt-tér sora 10 kr.

Hirdetések felvételnek: B.-Gyulán Dobay János könyvnyomdájában és Winkle Gábor könyvárúsnál. — B.-Csabán a nyomdában. — Budapesten Haasenstein és Vogler, — Bécsben Naftles J. hirdetési irodájában. — Elfogadhatnak hirdetések vidékről levélbeni megrendelés által „a „Békés“ kiadó hivatalához“ czimezve is.

A függetlenségről.

Mondogadják, hogy a szavaknak csak úgy meg van a magok határozott értéke, mint a pénzdarábnak. Meg ám, de csak az egyenlő műveltségűek között; ellenben a nem egyenlő műveltségűek sokszor, vagy is kölcsönösen meg nem értett vita után azon veszik észre magokat, hogy valamely lényeges szó értelmére nézve igen eltértek egymástól, s természetesen éppen azért nem is érthették meg egymást.

Az ilyen nem mindenki által ugyanazon értelemben vett szavak közé különösen az elvontak, s ezek között azok tartoznak, a melyek tulajdonságot jelelnek, mint például: szabadság, szabadelvűség, függetlenség.

Nehogy egyszerre sokat markoljak, mostani tárgyam csak a függetlenség lesz.

Ki is tehát tulajdonképen, a szó igazi értelmében független? A ki elhatározásának, tetteinek okát tisztán önmagából, önmaga értelméből veszi, a nélkül, hogy azon ok keletkezésére, minőségére akár saját indulatai, akár a külső körülmények bármely kis mértékben is befolyással volnának. És nekem csakugyan úgy látszik, hogy ezen értelmezés a közkeletű; nem lesz tehát felesleges keresniük, hogy ezen értelmezést helyben hagyja-e egyszersmind a tapasztalas is.

Én azt gondolom, hogy az ember az ő elhatározásait és cselekedeteit illetőleg csak úgy kalitkában van, mint a madár, képezvén a kalitkának oldalait: a bennünk és rajtunk kívül való természet, a társadalomban megállapodott nézetek és szokások, az egyházból belénk szívárgott hit, a

politikai, nemzetgazdászati s egyéni helyzet. Mindezeket egy szóval körülményeknek szoktuk nevezni. Ezen körülményeknek lehet nekik szaladni, lehet rájuk fel is kapaszkodni; de rajtuk keresztül törni, vagy őket átugrani ép bölrel nem lehet.

A gazda igen jól tudja, hogy a jó termésnek nagyobb esélyére tesz szert, ha időben szánt; mégis inkább megkésik, mint sem az agyon száradt földnek vesse neki az ekéjét. — Mindnyájan saját, sokan igen drága tapasztalásunkból tudjuk, hogy az indulatban kimondott szó vagy véghez vitt tett mily keserű megbánást, mily lesújtó önvádat von maga után; mégis van-e köztünk csak egy is, a ki indulatának előbbodább ne vetné utána a gyeplőt? — A pénzhány megkötö kezeinket, lenyomja kedélyünket, gyötrelmem teszi életünket, sokat sikamlós utra, s nem egyet a börtönbe terel, némelyeket a világból is kikerget: merjük-e mégis erszényünkhez alkalmazottan mutatni magunkat a társadalomban? — Bámulatos eszű, s egyszersmind egészen vallásos Széchenyink ezeltűt negyven évvel megírta már, hogy minden vallás egyenlőn jó, csak kövessük erkölcsi szabályait, s ma már nem is könnyen akadunk művelt emberre, a ki így legalább is ne beszélne; mégis maga az a hírhedt műveltségű német nép azon a ponton van, hogy vérelet szerzett egységét vallási versengésbe fojtja bele. — Lajos vagy Mátyás Magyarországának diplomatiája mindnyájunkat igen gyönyörköltette, — egy önmagában egész, jól felszerelt és kiképezett magyar hadseregben mindnyájunknak nagy kedve telnek; mégis, maradván különben mind Europa viszonyai, mind a mi belvi-

szonyaink ugyanazok, ha tényleges állapotunk és a „szeretném“ közt kellene választanunk, a nemzet értelmesejének tulnyomó része alkalmasint most is engedne annak az önfentartási oknak, a melynek sulya alatt ősapáink Ausztriához fordultak. — Kétségtelen, hogy jogilag lehetséges, iparunkra nézve pedig előnyös lenne a birodalom másik felének iparzikkeit sulyos behozatali vám alá vetniük; mégis arra lehetünk készen, hogy az országgyűlésnek e tárgyra vonatkozó intézkedésében nem a magyar ipar előnye, hanem a magyar nyers termények kivitelének könnyüségére és a szomszéddal való meghasonlásnak elkerülése lesz az irányadó. — Szoktuk követelni, igaz, nem annyira magunktól, mint inkább másoktól, hogy a férfi meggyőződése ingatlanul álljon, tartózkodás nélkül nyilatkozzék minden körülmények között; és mégis nem látjuk-e, hogy például a hivatalnyerés avagy vesztés, a hatalmas egyénektől való függés avagy ennek megszűnése, a vagyoni rendezettség, avagy ennek csökkenése mily átalakulásokon viszi keresztül az illetőknek mind beszédét, mind cselekedetét.

Igen, mert a körülmények hatalom, s hatalom maradnak mindaddig, a míg az egyennek, a családnak, a községnek, az államnak, a felekezetenek saját külön érdekei lesznek. S meddig lesznek? Csak a meddig a világ tart.

Ha ez így igaz, akkor a „függetlenség“ csak annyira felel meg a valóságnak, mint akár az „üresség.“ avagy az „elméleti mag.“ lehet képzelniük, de ráakadunk sehoh.

A lehetetlent lehetőknek, vagy éppen

ténynek állítani — család, megcsalása vagy önmagunknak vagy másoknak, vagy önmagunknak és másoknak. Vegyük ezen utóbbi esetet, tehát a jobbikat, azt, hogy a család nem szándékos. A nem szándékos család forrása nem lehet más, mint tudatlanság, mint nem tudása, nem látása, számba nem vétele azon körülményeknek, a melyek a lehetőknek és kívánatosnak látszó dolog véghez vitelét vagy meggátolják, vagy ártalmassá teszik. Innét van, hogy két, akaratának jóságára nézve egyenlő s magára a végzélra nézve egyetértő egység a módot és az eszközöket illetőleg homlokegyenest ellenkezik egymással. Innét van az a feltűnő jelenség is, hogy valamely igen fontos kérdésben a korlátoltabb látókörű ember nagy hirtelenséggel készen van a maga elhatározásával, mivelhogy a kérdés megszűbb eső vonatkozatai nem esnek bele az ő látókörébe, következőleg gondolkozását sem vehetik igénybe; míg annak a megállapodása, a ki messzebb lát, a ki a kérdés messze kinyúló ágazatait is felkeresi sorba vizsgálja, — munkával, töprenkedéssel, idővel jár. Innét van az is, hogy a sekely műveltség csak úgy könnyedén dobálódik ugyanazon intézményekkel, elveikkel és eszméikkel, a melyeket a mélyebb és kutatóbb elme aggodalommal kiméli, illetőleg vaktában való alkalmazásuktól megdöbbenik.

Mivel pedig a tömegre nem a lassan járó megtömlés, hanem a rohanó vakmerőség van hatással; természetes, hogy mindig azoknak van több bámuloja és követője, a kik szavaiknak és tetteiknek következményét nem igen fontolják, vagy is függetlenné teszik magokat, az általános

TÁRCZA.

A mostani divat.*)

Satira.

(Vulcán József költeménye után átdolgozva)

Borzvány Györgytől.

Sok nem ismert furcsa dolog
Lép elébünk s lesz csodánk,
Nevetséges új szokások,
Miről nem is álmodánk.
Bárha fonák dolgok ezek;
De vigyázz, ne kritizálj!
Mert senki sem hallgatna rád....
Ez a divat!.... mit csinálj?

Ott jön feléd egy ifjú
Egészséges jó szemmel:
De nem ismer orrán ülő
Hetyke pápaszemével.
Ez az üveg rontja szemét,
Nem bánja: hisz az jól áll!
Ne zavard meg őt hitében.....
Ez a divat!.... mit csinálj?

Ismered jól szép hölgyednek
Gazdag és dús hajzatát:
Nem elégszik meg a díszszel
A természet amit ad.
Fejére rak vendégkonytyot
Nagyobbat egy kalácsnál.
Színleld magad, hogy nem látod.....
Ez a divat!.... mit csinálj.

Ott lépdegél egy ifjú
Köcsög kalap fejében,

*) Szavaltatott N.-Szalontán 1875. május 29-én az olvasó-egylet helyiségében a helybeli kórház és olvasó-egylet javára rendezett zeneestély alkalmával.

Szárnyas frakkján rézgombokkal,
Marsábot a kezében.
Gondolhatod: a nemzeti
Ruha ennél szebben áll!
Igy kell ennek most már menni...
Ez a divat!.... mit csinálj?

Ha a kedves élettársad
Báronyi ruhát kér tőled:
A békesség s lelki csendért
Ne mondd neki nincs pénzöd:
De még azt sem, — a szekrényben
Az új ruha készen áll;
Hanem vedd meg hitelre is.....
Ez a divat!.... mit csinálj?

Tanár s szülő búsan nézik
Hanyagok az ifiak.
Dehogy hanyag!! szüntelenül
A billiárdon tanulnak.
Szabnak mértan figurákat,
Buzgalmukban nincs apály.
Gondolhatjuk, nem jól megy így!..
Ez a divat!.... mit csinálj?

Ruhát szabnak az asztalon,
Moár antik a kelme.
Fáj a lelked látni a kárt
Mennyire lett szétszelve?
Ferde rézsut vágásmintát
Követel már az uszály!
Vágj ehöz is komoly képet...
Ez a divat!.... mit csinálj?

Furcsa madár az agglégény!
Nem találja meg párját.
Magánosan evez át
Az életnek nagy árját.
Hajj!! minden nő háta megett
Egy-egy bankóprés nem áll.

Ezért vannak gyászlegények.....
Ez a divat!.... mit csinálj?

Mostan már az ifjú nők
Buzgón járnak templomba.
A munkától hogy érnek rá,
Valóban nem kis csoda!
Uj „Töled—all“ t vettek rájuk,
Lássá világ, mikép áll?
Ezért lettek ajtatások.....
Ez a divat!.... mit csinálj?

Amott megyen egy gavallér
Magyar nyelvét jól tudja:
De az „r“-ret már tördeli,
Az „a“-t „á“-nak hallatja.
Volna esze: de hiúság
Eszét veszi és csinál
Magából korcsaszüöttet.....
Ez a divat!.... mit csinálj?

Most már minden kisasszonyok
A zenét kell érteni.
Van-e hozzá zencérezek,
Nem tanácsos kérdeni?
Sokszor aztán ily zenétől
Fejed szédül s futhatnál:
De mondd; kérem ismétlje!.....
Ez a divat!.... mit csinálj?

Magyar nyelvünk már csak úgy szép,
Ha idegen kiejtés.
Hemzseg abban s czimezésben
A szolgálai hízlegés.
Mindenkinek adj több czimet,
Mint amennyi kompetál:
Nevess aztán hátok megett.....
Ez a divat!.... mit csinálj?

A divatról sok jogos gúnyt
Lehetne még mondani:

De nekem még ovatosan
Attól is kell tartani;
Hogy valaki a valóért
Nagyon megaprehendál.
Visszaonom amit mondtam
Ez a divat!.... mit csinálj?

Egy vig plebános életéből.

(Jóizü visszaemlékezése, hanem mégis, az elmúlt jó napok után, banatos sóhajokkal spékelt elbeszélése egy vedlett harangozónak, kit neveznek: Buty. Maty. banak és Ven Sasnak.)

Motto: Tárcazzikk — vagy: Fidibus!
Ananász — vagy Krumpfli!!
Aut Caesar — aut: Tóth Pál!!

L

Egészen úgy volt biz az ez előtt 46 évvel az 1829-ik év október 1-ső napján a Békés városi főszolgabírói lakban is, a mint szokott lenni ma is más tisztes jámbor felek házában midőn emberke születik a világra... tudniillik: oda gyülekeznek a részvételjes koblu és segiteni vágyó asszony-ember atyáinkiai különböző indokok, érzelmeik, és érdekek által inditva ugyan fejenként, de abban még is mindnyájan egyesülvén, hogy az édes anyát ápolgassák, és csillapítsák jogosan felgerjedt haragjának azon igazságos szigorát, mellyel férjét statarialiter követeli maga elé állitadni, hogy agyon csapja, a miért neki ily rettenetes állapotot okozott; valamint abban is versenyeznek, hogy csudálják és dicsérik a gyermeket, gratuláljanak ennek és a mamának, s bizonyitgassák, hogy a kised valóságosan az anyja fia vagy leánya. S miután így megtisztelték mind a kettőt, néha néha megemlékeznek dicsőbőleg egy harmadik vagy negyedikről — tudniillik a tatáról is, hogy a labai és háta mennyire hasonlítanak apjáéhoz, — azután pedig a mi fő azon buzgólkodnak vetekedni s egymást tul licitálni, hogy

helyzet és célszerűség követelményeitől. Különösen igaz ez akkor, a midőn a szavak és tettek oly tárgy körül forognak, a melyek a tömeg hasznosulásával, gyűlöletével, vagy hűségével érintkeznek. Az ilyen tárgy, mint merőben a jelené és az érzéké, a tömegnek különben üres lelkét teljesen betölti, lángra gyúlasztja, féktelenül ragadja rendesen tovább, mint maga az indító akarta volna, néha valamely váratlan eseménynek még időben kijózanító hideg zuhanya alá, néha a veszedelembé.

Ezek szerint az a hangzatos, tekintet nélküli függetlenség, egyes szövegívőnél vég elemzésében a legjobb esetben sem egyéb, mint felületes gondolkodás, mint az a fél, tulajdonkép álműveltség, a melyet hírlapi bölcseségnek nevezünk; a szövegívő követőinél pedig pórázon futás, pórázán egy darabig vezetőjükné, aztán saját neki vadult indulatuknak.

A délmagyarországi méhész-egyletről,

mely f. évi május hó 18. és 19-én Temes-Lippán tartotta a 3-ik közgyűlését.

A Lippa mezővárosában töltött kedves napok elmúltak. Elmúlt a május 17-én délután a szel-róza minden irányából érkezett méhészek által okozott zaj is. Csaknem 200 méhész és méhkedvelő gyűlt össze, a kedves méhecskékről tanácskozni, és üdvös határozatokat hozni. Az ugynevezett „Jägerhorn“ fogadó számos méhész és méhkedvelő látogatta meg, hogy az ut fáradaimait egy pohár sör mellett baráti körben kipihenje.

Időgenek, kik egymást idáig alig látták, a nyájas beszélgetésből első pillanatban kivették, hogy méhészek és méhbarátok között vannak, mert mint a méhráj zúgása, úgy hallatszott minden oldalról a méhek, méhészet, tavalyi és ez idei méhbarátok, méhkaptárak, méhtáplálékok, a méh termények értékesítéséről való beszélgetés. Az összegyűlt méhbarátok 12 órák a legkedélyesebb állapotban oszlottak szét Lippa vendégszerető lakosai által ingyen felajánlott lakásaikba, hogy a következő nap fáradaimait teendőihez új erővel kezdhesse. Más nap már korán reggel láttuk az utcákon gyülekezni a méhészeket, kik részt vevők voltak a gyűléseket tanácskozásain a kiadott tárgysorozat értelmében.

A közgyűlés programját kiegészítendő, az előértekezlet elhatározta a bíráló bizottság, a számadásokat felülvizsgáló bizottság, az alapszabályokat felülvizsgáló és módosító bizottság megválasztását végre a jövő közgyűlés helyét és megtartási idejét.

10 órák a gyűlés megnyitott. Mindenek előtt Molnár László ur a helyi bizottság nevében üdvözölte a közgyűlést, mire Panajott Lippa városi jegyző ur a város nevében egy hosszabb és csinos magyar beszédet a legmelegebben üdvözölte a közgyűlést és a lakosság örömet tolmácsolta azért, hogy a délmagyarországi méhész-egylet

Lippa mezővárosát választotta 3-ik közgyűlése helyül, kívánja, hogy ezen egyet mint eddig, úgy a jövőben is virágozzék gyarapodjék, s hogy áldásos működése lassankint hazánk minden vidékére s a nemzet javára áldást hozó legyen.

Ezután az egyet elnök hosszabb megnyitó beszédet tartott, melyben az egyet tevékenységéről emlékezik, s a gyűlést megnyitottak nyilváníti, mire a gyűlés a napi rendre tért át.

I. Az előértekezlet által ajánlott különféle bizottságok választottak meg u. m. bíráló bizottság, mely a következő tagokból áll: Pilszki Ferenc, Neiszel György, Budinszki György, Kiss Ferenc, kik közül Pilszki Ferenc ur mint a bizottság elnöke működött; a számadásokat felülvizsgáló bizottság a következő tagokkal: Felszmann János, Szensz József és Siebold Károly; az alapszabályokat megvizsgáló és módosító bizottság a következő tagokkal: Ambrózy Béla báró, Macher Károly, Reiter Károly, dr. Grosz József, Kuhn József és Pilszki Ferenc, ez utóbbi bizottság munkáját folytató év nyarán végzendő és az év őszi időszak alatt Temesvártartandó rendkívüli közgyűlésnek előadását végeztetve befejezték.

Ezután Grand Miklós egyet. titkár az elnökség ez évi működéséről szóló jelentését olvasta fel, melyet a közgyűlés köztetszéssel fogadott, mire a szónokok a már előre bejelentett szakkérdések előadására tértek át, melyeket tiszteletteljesen ur engedelmével becses lapjában közölni fogok.) Előadást tartottak: Ambrózy Béla báró, Molnár László és Szensz József.

A 3-ik szakelőadás befejeztével 12 órák a gyűlés bezárott. Délutáni 2 órák tartott meg a disz ebéd a hol is a számos és kedélyes pohárköszöntések nem hiányoztak.

Délután meglátogattuk a szép tárgyakban dúsz kiállítását, a hol a méhészeti eszközök kezelése megmagyaráztattak. A sok jó közül valoban néhez volt a legjobbat kiválasztani. Különösen kitűntek, Ambrózy Béla báró és Molnár László urak által kiállított tárgyak. Nem kevésbé vonta magára a szemlélő figyelmét Anina-bányai Péter Nándor által kiállított mérőműszer, mely könnyű kezelése és csinos kiállítása által bámulat tárgya lett.

Ezen gép díszokmányra érdemesített. Jelentésem igen nagy terjedelművé vált, ha minden kitűnő tárgynak, mely kiállított, tiszteletes leírásába becsatolnám; csak is a kiállított előmehékről szölok. Előmehéket kiállított Reiter János mehalai tanító, Göndöcs Benedek gyulai apát és lelkész, Brózik Károly csabai tanító ur és Ambrózy Béla báró saját telepén, kísérlet véget egyetli kaptárokban ugyancsak élő méheket. Továbbá látható volt Molnár László ur telepén Ambróczy ur által kiállított két krajnai méh-család is.

A kiállított terményekből említésre méltók Molnár László szép és tiszta sárga viaszja, Am-

*) Szívesen vesszük.

Szerk.

brózy Béla báró, Grand Miklós, Reiter János által kiállított ez évi repezeméz, Gerstenmayer Mátyás által kiállított bogács méz, és Tisch Lajos által kiállított cukrozott (kristalizált) méz.

Szerdán vagyis máj. 19 én reggeli 8 órák gyakorlati kísérletek tettek élő méhekkel. Reiter János számos résztvevők előtt a rajzás képzés módját és a méh-családok egyesítését mutatta be. Különösen említette a dolgozó méh-sejtek termelését az ugynevezett pótkaptárocskákban, és elnevezte az ezekben lévő méh-családcskákat a jelenlevők nagy örömeire valódi dolgozó méh-sejtek — termelés-gépné és a here keletkezést megakadályozó eszköznek, mivel ezen családcskák az anyakasokat a szükséges dolgozó méh-sejtekkel váltják. látják el, miáltal ezeknek hero költése lehetetlenné válik.

A gyakorlati kísérletek befejeztével a szak-kérdések tárgyalása folytatott. Szóllottak: Reiter János és Kollet Mátyás.

A tárgyalások befejezte után a jövő évi közgyűlés megtartására Oravicza szemeltetett ki. Több határozatok hoztak, a jelen közgyűlés megtartása és kiállítási sikeréről az érdemesítettéknek kiérdemelt hála mondatott, s ezenkívül egy Philipováról közgyűlésünkhöz címzett üdvözlő levél is olvastatott fel.

Zárókérdés: a bíráló bizottság jelentésének felolvasása után a közgyűlés 12 órák bezáratt, mely után a méhészek a nyájas körből a legkedélyesebb emlékekkel, Lippáról el búcsuztak azon elhatározással, hogy oda haza a kedves méheket fáradhatlanul táplálják.

A bíráló bizottság által vezetett jegyzőkönyv szerint díszokmányban részesítettek.

1) Ambrózy Béla báró, Temes-gyarmatáról. 2) Molnár László ur Temes-Lippáról. 3) Göndöcs Benedek apát ur B-Gyuláról. 4) Grand Miklós ur Buziásról. 5) Ambróczy ur Mojstránóról. (Krajnai.) 6) Brózik Károly ur B-Csátáról. 7) Kollet Mátyás ur Német-Benecekről. 8) Péter Nándor ur Anináról. 9) Gerstenmayer Mátyás ur Csenejről. 10) Schrempf József ur Bengerről. 11) Szensz József ur Billetről. 12) Schulz Ottó Trumpseeről (Brandenb.) 13. Tisch Lajos ur Lippáról. 14) Scholcz Libor ur Boltenről. (Morvaország.)

Pénzbeli jutalmakban részesítettek:

1) Reiter János Mehaláról 1 db. arany, 3 db. ezüst forint, 1 db. 2 frtos tallér. 2) Vagner Péter ur Keresztéről 1 db. 2 forintos tallér. 3) Tisch Lajos ur Lippáról 1 db. 2 forintos tallér. 4) Molnár László ur Lippáról 1 db. ezüst forint. 5) Macher Károly ur Billetről 1 db. ezüst forint. 6) Gerstenmayer Mátyás ur Csenejről 1 db. ezüst forint. Buziáson 1872. évi májushó 20-án.

Gr. M.

Levelezés.

Fővárosi levél.

— Két művész. —

A művészet istennője gyászt öltött! Két kitűnő embere hunyt el a napokban.

úgy ráolvastok kendekre is, hogy izibe meg zápnak és pemetén lovagolnak a más világra Pilitos uramhoz.

II.

Hogy valaki élhessen sokan vitatják, hogy arra okvetlen szükséges, hogy kenyere legyen, mert másként éhen halna meg, de én más véleményben vagyok az emberi életéről s azt tartom, hogy van valami más szükségesebb is a kenyérnél arra, hogy élhessünk, tudniillik: mindenkinek hogy élhessen okvetlen születni kell előbb... azután csak megtudunk éni egy darabig kenyér nélkül is tejeeskével és compittal. — Miután tehát kis utunk tul volt a születésen s miután megsem halt, valósággal élt is, — csakhamar reá tették a szentbőleg jegyet is, hogy mindenki tudhassa ki-nek a baranykája s melyik lelki nyájhoz tartozik, és ekkor egyuttal Benedek nevét is öntött és kent a menyei juhos gazda és legjobb pásztor földi számadója a fejére, — ki midőn ezt cselekedte egy nagyot sohajtott és bánatosan tekintett a kisdre. — Én tudtam, hogy poétás ember az én princzipalisom és ősmertem még a gondolatját is, tudtam hogy sopánkodásával ezt gondolta. Jaj nek-ed Benedek! hogy születni mertél és közinkbe jöttél! hiszen most is annyin vagyunk, hogy egymástól nem félünk el a világon, s azért rájuk, marjuk, irtjuk, pusztítjuk szüntelen egymást, nem csak ágyúval, puskával, hanem nyelvel és pennával is gyilkolván, ölvén, jobbra-balra harapván és rugván egymást, pedig utóljára is mily kis darab földdel kell beelégdünk ott, hol oly szép békében megférünk mindnyájan, még azok is, kiknek nagyon szűk volt a nagy világ és a saját börtük.

Mind ezeknek utánna egy Kapus Maris nevű csinos egészséges magyar menyecskét kapott tápláló dajkával az én kedvenzem és hősöm, kit csakhamar oly nagyon megszeretett az apró jó-

Megdöbbenve olvastuk le pénteken a gyász-szegélyzetli halotti jelentésről: Izsó Miklós nincs többé! Elhunyt, mielőtt legkedvesebb óhaja teljesedésbe mehetett volna: a Petőfi szobor befejezése. A sok szép reményeket, melyeket eddigi művei költöttek mindenkiben, egyszerre megsemmisítette korai halála.

Hisz még csak 45 éves volt!

Ki tudja, mennyire vihette volna szobrász-tunkat, mely tekintetben hazánk más országokhoz viszonyítva, úgy is oly szegény! A halál érzékényebben talán nem is sujhatta volna jelenleg a hazát.

Egyetlen nagyobb befejezett műve, a Csokonai-szobor mutatja, mit vesztettünk Izsóban; azonban „Fovárosi jelenete“ s több sikerült mell-szobrai mind nagy művészt sejtettek.

De ha többi műveitől eltekintünk is, „A búsongó juhász“, mely a nemzeti muzeumban díszleg — maga elégséges arra, hogy Izsó neve megörökíttessék; s bánkódó nejét, ki oly önfeláldozással ápolta hosszas betegsége alatt művész férjét, nyomorban szenvedni ne hagyjuk!

Régóta tudjuk, hogy veszélyes beteg, és még is megdöbbenett mindenkit halála híre; hisz addig még gondolni sem akartunk rá, s szeretttük reményelni, hogy az ég megtartja őt számunkra, — de a végtet másképp akarta!

Ő benne nem csak művészt vesztett a haza, hanem önfeláldozó hazafit is, mert ő nem csak vésővel, hanem karddal is tudott bánni, s 48-ban mint 18 éves ifju az elsők közt harcolt hazája szabadságáért.

S a halálnak egyszerre nem volt elég így nagy áldozat!

Mialatt Izsó hült tetemeit tettük le a közös anyja keblébe: Réthi Mihály megszünt élni!

A kifogyhatlan humor Réthi bácsi! kit, ha valaki egyszer játsznai látott mint a „Vén bakancsos“ vagy a „Csikós“, lehetetlen, hogy ne emlékezzék vissza mindég tőről metszett eredeti magyar tyussaira; mert ő még a legcsekélyebb szerepbe is oly lelket öntött, s egy beleképezte magát, hogy a legügyesebb író sem alakíthatta volna különben személyeit; s a ki a mellett oly jó szívű volt, hogy ámbár maga Petről Budára mindig gyalog járt takarékosságából, még is egy szóra 800 sőt 1000 forintot is kölcsönzött megszorult ismerőseinek, mint azt hátrahagyott iratai mutatják.

Halálakor legjobb barátja Szegheth József volt jelen ágyánál; ugyan csak neki mondta az előtt egy pár nappal, hogy ha felgyógyul először a „Falu rosszá“-ban lép fel mint bakter.

De a kaszás bakter ezt másképp akarta.

Nyugodjék békével! S adja az ég, hogy vesztésünk mihamar kárpótolva legyen hasonló tehetség által, mert „ő ugyan feltamad, de teremtő szellemének alakjai örökre eltűntek, — mint gyász-jelentése szól.

Temetése 31-én d. u. 4 órák volt. — Feleki, s Fejes segéd-lelkész ur tartottak felette beszédet.

minél fényesebb, minél dicsőbb és nagyobb jövőt jósoljanak a kisdednek... Ez az a mi rendszeren úgy van most is, mint volt régen, — bárha most már aligha az, a régi jó nap süt az égen, mely látta s gyönyörködve nézte az ősi magyar ére-nyeket, melyek most elcsúszáltak az éji homályba.

De már az nem úgy volt ám a kis urfinál mint más szegény ember fiánál: hogy első tette a mivel jelét adta életének, a mivel beköszöntött, a siralom völgyébe az a sírás rivás lett volna, mert bizony mi árva kőznapi lelkek csakugyan így köszöntöttük az életet, mintha ezzel jelezni akartuk volna: miszerént előéretük, hogy tájfalomra, bánatra, csalódás, és gyötrelmekre születünk... nem így tett ám a mi kis pogányunk, hanem a mint először bepillantott e nagy minden-ségbe, melyet mulandó semmiségnek is mondhatnánk, jó kedvűen mosolygott, kis kezeivel tapaszt; — lábacskaival pedig — minthogy még tan-csolni nem tudott — tehát csak rügkapált, mint-ha csak mondotta volna ezzei: sokan tragédiának neveznek tégedet emberi élet, de én komédiát csinállok belőled és nevetek doktor Bartóló! — E látomány aztán ezer lelkesült jóvendőlésekre ihlette a jelenlévő bába — koma — és más né-mémasszonyomékat: hiszen ez egy valóságos angyalka, úgy néz ki, mint maga a boldogság, talán epéje sincs a lelkeknek, ez lesz koronája a fami-liájának sat. sat.

Vége úgy jött a sorja és rendje a dolognak hogy én is léthassam a kereszteléskor jó közel-ről a csuda gyereket, ki nevetve merészelt a világra jönni, s mondhatom első perczen úgy bele szerettem, mint a hogy önmagamba vagyok boldulva. — És minthogy engem is jóvendőlése bűzített az ur lelke, amint láttam hogyan nyűg-lődik és erőlködik szabadulni az emberi lét-ságotól, a férfias önértetet és szent szabadságot a nyugvó szarokai pólyakötélésekből, mint meg-

A menet, végkivánsága szerint a nemzeti színházról indult ki gyászinduló mellett, nagy számú közönség kíséretében; koporsója mellett faklyákat vittek a szinképeze S Szönyi-intézet növendékei, a hol a magyar irodalom tanára volt.

Izso temetése két nappal az előtt 29-én d. u. 6 órakor volt, hol szinte Fejes s. l. ur tartott beszédet; az után Ujházi lépett elő s az *irók és művészek* nevében babér-koszort tett a művész koporsójára.

A menet a királyutczából az országuton s kerepesi uton át vonult a temetőbe. A részvétlenség még halálában is kísértte; temetésénél sem a mágnás kör, sem a ministerium, s még csak az academia sem volt képviselve.

A koporsó sirba tételekor a megható csendben csak a bus özvegy zokogása hallatszott: Izso Miklos egyetlen büszkeségem ne hagyj el!

Hátrahagyott — részint befejezett, részint befejezetlen — műveit a nemzeti muzeum számára akarják adakozás utján megszerezni.

Fel tehát megynék lelkes férfiak s hölgyek! járuljunk csekély összeggel mi is a nemes célhoz; — itt minden adott fillérnek kettős értéke lesz: biztosítjuk az özvegyet a nyomor ellen, más részt műkínsekhez juttatjuk muzeumunkat.

1875. június 1.

Tatar Zoltán.

Gyula, június 1. 1875.

Tekintetes szerkesztő ur! Szokatlan zaj hozta mozgásba a légkört mult hó 29-én reggel a reformált egyház fi- és leányiskoláiban és tantermeiben. — Viszhangzott a dal:

Rajta! rajta! jó pajtásim mozognak!

A mezőre, a játszóra indulunk! stb.

Épen mint a harcra készülő bátor, de hős csapat minő képet ad, olyan volt ez!

Valóságos májusi iskolai forradalom!

Pergett a dob, lobogott a nemzeti élet pezsdülésbe hozója: a háromszintű zászló, hullottak a virágok alá száraikról, hogy azonnal finom női kezek által koszorúvá gömbölyüljenek. — Fehér vagy piros koszorú! hej! az ember azt sem tudta, melyiket hova rakja, mit a szülők gondossága nyújtott. Zászlók, dob, főveg, melék — mind virág-éktiménytől délibaboztak.

Az idő kedvezett; d. u. 3 órakor indult meg a nagyobb fiaskolától a menet, követve a kisebb, majd a leány- és végre a külső iskola növendékei által, alakulva egy sajátos kis csapat, melynek láttára csakugyan megtelek az ablakok és ajtók nézdelő közönséggel.

A menet a dobozi uton húzódt a gőzmalomhoz ki a vasut mellé, hol a szép rendben kivonult 2 fi- s 2 leányiskola mintegy 400-at tevő díszesen felöltözött növendékei tánczeremné, dalcsarnokká, torna-térre, az élet és élelenség legvidorább képét nyújtó térséggé varazsolak át a meglehetősen nagyszámu kopáros tért.

Kis és nagy labda, varrott avagy gummi, szebbnél szebbek szeldelték össze-vissza a máskor békés levegőt. Dal és testgyakorlati kísérletek, szabályos mozgás, hajlasi testlejtések szakítak ottan-ottan meg a játszó gyermekek kedvét.

Elvegyültek néhány szülők is a játszó csoportok közt, átálmodva gyermekkoruk szép éveit alig néhány perc alatt. Hány szemlélő arcz lett biborpirossá, komolylyá vagy fellegessé, ki tudja miért??

A tanítói kar t. Oláh Ferencz becsületes érzelmi egyházi előjáró ur, mintegy a gondviselés által odahelyezett házában talált megszálló helyet, hol a szülők, s azok közt lelkesünk t. Papp Mihály ur is, kozbecsülésre méltó neje- s családjaival vettek részt a tanítói kar által rendezett egyszerű, de a gyermeki lélekre oly hatékony kirándulásban.

Hazaérkezésre gondoltunk fél nyolcz órakor, vonulva a fúton a nagy gáton, kissé zajosan és talán — a mint mondják — éltetvén a hazát s nemzetet. Ugyan ki ne mondana a résztvevők közül: isten éltesse Oláh Ferencz urat kedves nevelés, s levelezőnek engedtessek meg éltetni a jelenlét szülőkét, de éltetni a szép kis női társaságot is, végül Fr. K. énekvezér urat is, ki sok fűszerrel kedveskedett társaságunknak!

Adjon isten szép haladást e műzatábornak! Hegyaljai.

Békés, május 31. 1875.

Városunk országgyűlési volt képviselője Irányi Dániel tegnap délelőtt tartá meg a községháznál nagy tetszés között beszámoló beszédét. Este a „Kozma“ kertben másfélszáz terítékü banquet volt. Mondanom sem kell, hogy a lelkes pohár-köszöntések nem hiányoztak. Az ünnepelt férfiú ismét fel lön kérve a képviselőjelöltség ellogadására, — mire ő a haza s a város közjava érdekében készséggel felajánlotta magát.

Már ha tekintjük Békés város választó közönsége többségének politikai irányát, az előbbi vá-

lasztások által mintegy rögzített 48-as szellemét, s az újabbkori „szabadelví párt“-hozi csatlakozástól való tartózkodását; — más részről figyelembe vesszük Irányi Dánielnek a legválságosabb körülmények között is mindenkor tanusított igaz hazaszeretetét, kifogás alá nem eshető tiszta jellemét s országserzte ismert és becsült parlamenti talentumát: bátran kimerjük mondani, hogy Békés város választó közönsége saját párt-állásához képest igen szerencsés, midőn a tisztelt férfiú egyelőre is elfogadta a jelöltet. Egy oly történelmileg is méltóságos ellenzéki alakra, mint Irányi Dániel, valamint eddig tisztelettel tekintett, egy ezután is tisztelettel fog tekinteni az országgyűlésnek bármely cím alatt szereplendő többsége. — Az ellenzék szükséges, — jóakaratu és tiszta szándéku ellenzék hasznos, — honszeretettől lángoló érzelmes ellenzék megbecsülhetetlen: ezt el kell ismerni. — ebben meg kell nyugodni jobb- és balfelől mindenkinek, ha bár a kormány-párthoz csatlakozott is elvileg.

Zárókérdül méltányol elismeréssel említem meg, hogy a banquet létesítője és rendezője Dapsy Géza úr mint máskor, ugy most is kitünő ügyességgel teljesítette tisztét.

r. l.

— *Megyei alispán urnak f. é. május 7-én* 622. eln. sz. a. kelt értesítése folytán a június 7-én megtartandó megbízottsági közgyűlésen a megyei épületek tatarozására megkivántató költség kiutalványozása is fel fog vétetni. — Miről Gyula városa megye bizottsági tagjait van szerencsém értesíteni.

Gyulán június 5-én 1875.

Dobay János, polgármester.

Ujdonságok.

△ *Belicey Rézsi* ur Gyulavárosának a most véget ért országgyűléseni képviselője, a mult vasárnap érkezett választói körébe. A városból számonosan a városi tanácsal együtt fogatokon mentek a Hoffmann-féle majorig eléje lovas legényekkel, hol megérkeztek a polgármester által üdvözöltetve; ő maga a polgármesterrel együtt azután négylovas hintón érkezett a városházához, melynek udvarán nagyszámu hallgatóság jelenlétében tartá beszámoló beszédét. Beszéde az országgyűlés nevezetesebb tényeinek elősorolásából, s az általa egyes esetekben követett magatartásáról szólt, röviden, s minden — ilyen alkalmakkor különösen megszokott — üres frázisok gondos elkerülésével; — megköszönte választóinak a benne helyezett bizalmat, s mindenkor jó emlékek- és barátságukba ajánla magát. A sokszoros „eljen“-ekkel fogalott beszéd után, Dobay János polgármester ur monlott neki rövid szavakban köszönetet a polgárok nevében, országgyűlési helyes irányu magatartása és képviselői működéséért. Végül pár száz példányban tartóosztogatott a nép közt az országgyűlésen tartott három nagyobb beszédét, egy esinos kis füzetbe foglalva. Az egész ünnepélyesség csak egy órárt vett igénybe. — Különbön megemlíthetjük e helyt, hogy a képviselő választási nyilvános mozgalmának Gyulán ez idoszerint még híre sincs.

△ *A mult csásárnap* delután a gyulai polgári ifjuság, Masik András urnak a városhoz közeleső tanyáján, igen kedélyes nyári mulatságot rendezett. A farsang legsikerültebb bálján sem láttunk oly igazi jó kedvet, oly fésztelet, derült és általános vig kedélyt, mint itt uralkodott. Különbön nagy része volt ebben a szives házi családunk, mely mindent elkövetett, hogy vendégei jól érezzék magukat. S na már a bál tudósítások rendes rovata szokott lenni a tánczólo szépnemnek nevenkénti felemlítése, itt sem halgathatjuk el, hogy a sikerült kis mulatság díszének emelésére, a kedves házi kisasszonyok Masik Mariska és Szidin kívül ott voltak még: Januskovecz Eliz és Róza, Schröder Mariska és Irén, Asztalos Mili és Róza, Dauszky-Émhő, Butzke-, Oláh- és Fröner Mariska, Seres Tini és Fáni (Kétegyházáról), Daniel Szidi, Ament Róza, Deimel Nina, Dunai Nina, Szénási Nina és Demkó Terezi kisasszonyok. Volt kitünő vacsora s meglehetősen sikerült tüzijáték is; s a kedélyes mulatságok csak a hajnal vetett véget; sőt az utolsó csárdást reggel öt órakor tánczolta a nekimelegedett fiatalság.

△ *A delmagyarországi* történelmi társulat, május 26-án tartott közgyűlésén, Göndöcs Benedek apát urat tiszteletbeli tagjául választá. — Ezzel kapcsolatban felemlíthetjük az apát uról, hogy Si-may István tanár, a mult számunkban említett „Fel-nöttek oktatásának reformja“ czimú művében, a gazdaszat gyakorlati személtetés kivitelénél, példányul állítja fel az apát ur által mult évben eszközölt s több földmívelők előtt bemutatott gazdaszati gépekkel kísérletet, okserű gazdaszat rendezés és takarékmagtárak felállításáról tartott gazdaszati értekezést. Vajha mielőbb részesülhetne Gyula városa, e szép eszmék kivitele által, azok áldásaiban!

△ *A gyulai nagy sőtáz* mely emberemlékezést óta ott sötétlik a vásártérrel szemben, már nincs többé! Ne tessék megjedni, se le nem égett, se össze nem dől, hanem egyszerűen lebontották, s most az üres helyiségre kisebbszerű köépület emelnek, — aminek bizony nagyon itt volt már az ideje.

△ *Említtük* mult számunkban, hogy a gyulai utcákat rabok separték fel, s fel is kériük ennek hetenkénti eszközésére az illető hatóságot. Most azonban feltűnt előtünk, hogy csak a vármegyeház és a templom környékét seprik fel, és azzal csöndesen ballagnak haza, már mint a megyeház tömlöczéje. Nem tudjuk megfieteni, hogy lát a városház utcáját, mely épen úgy fűt, sőt ami azt illeti — még amannál szemetesebb is, — valjon miért mellőzik el? — a rabokat kimélik talán, hogy valamiképpen meg ne erőltessék magukat, vagy ez az utca nem tartozik a „járásuk“-ba? — szeretjük hinni, hogy inkább figyelmetlenség, mint szándékos mulasztás volt ennek eddig oka, s hogy jövőre nézve e tekintetben is intézkedve lesz.

△ *Az első térczene* a szerdán delután áldásos eső miatt, esőtörtökön este volt a gyulai promonádón. Nagyszámu közönség hallgatta Rácz Jancsi zenekarának kitünő darabjait, — a németvárosi gyermek-zenekar is sok tetszést aratott és jól látszott. Bár a kis sétahely csinosan renováltatott, s elégséges és igen jó ülőhelyekkel és lámpákkal van ellátva, s utjai elegyengéve, mégis az úri publikum kívül sétálgat inkább, — jele hogy még jobban meg kell válogatni és ellenőrizni hogy kiket erresszenek be, — s holmi elő-kötés mesterlegényeket és kis gyermekeket hűsögesen czepelel szolgálókat utasítson ki a rendőség egész egyszerűen.

— *Hana Antal*, Romában élő hazkfia újan megbízást kapott a kormánytól, hogy a Raphael-féle „Athenei iskola“ pártját a „Disputat“ lemasolja. — *Orosháza* május 30-án választották meg újra a községi előjáróságot újabb 3 évre következőleg: bíró Szalay József, albiró Ravasz Ferencz, közgyámok: Járóli Mihály és Rajki József, pénztárnok Bokor Mihály, adószedő Süle Ferencz, gazda Szokolay Pál,* szállásmester Csmela János, többi esküdtek: Gabnai Mihály, Alisztai István, Tóth Pál, Kis István,* Menezdorf M.* Szabó János.* — Ezen választást megelőzőleg a képviselői gyűlésen Eördögh Lajos derek orosházi szolgabíró következő beszédet mondott: Tisztelet képviselő testület! Azt hiszem, mindnyájunk keblében él az ünnepélyesség érzete, midőn Orosháza községének njonnan alakult képviselő testülete az első tanácskozásra, s abban a volt tanács ideje multával szükségessé vált új községi kormány megalkítása iránti ajánlatételre összejött. — Szívesen üdvözölöm önök urat! És ez előki helyről és ünnepélyes pillanatban csak egyre vagyok bátor felkérni becses ügyelmiket; és ez az, hogy ezután mentől nagyobb érdeklődéssel viseltesünk a közügyek iránt, s midután a mai kor már nem többé a hit tündetések, de a komoly munka kora: a közügyek intézésében soha indult és szenvedély, de mindig higgadt megfontolás és bölcsesség által vezettetessük magunkat; és kérem, hogy a képviselőlet és hatóság között maradjon fenn továbbra is szívelyes viszony, s kiválóan kérem, és ezt különösen hangsúlyozom, hogy a politikai pártokat a községi életben csak is elővezéseikről ismerjük meg annyiban, hogy legyünk a maradáságnál jobbat akaró ellenzék, véleményünk kimondásában legyünk függetlenek, s intézményeink legyenek szabadateűnek. Így lesz boldog a község, ily községek által a megye szerencsés, — így él meg a Haza!

— *Chocán Kálmán*, megyénk szülöttje, fiatal művésznök mult hó 30-án jegyzé el magának Bécsben az éppen oly kedves, mint jeles hártanművésznőt Zins Sarolta kiasszonyt, kit megyénk intelligens közönsége is már a fiatal művész által megyénk több helyein mult évben rendezett hangversenyekről ismer. Velünk bizonyára mindazok, kik szerencsések valának az említett hangversenyeken a fiatal művészek renek játékában gyönyörködhetni, kívánják, hogy adja isten, miszerint a fiatal művészekre e frigy legyen az a tökéletes harmónia, — mely sem a zongora billentyűin, sem a hárfá hurjain nem terem, hanem mely a szív mélyében fakad, — a boldogság.

— *A hívtalos* lap tudósítása szerint megyénkben a kataszteri munkálatokhoz következő becsülőbiztosok nevezettek ki: Békésre Hellebrandt János, Csabára Kaprinay Gábor, Szarvasra Plavec György.

(b) *A b.-csabai* tanító-egyesület a folyó hónap 9-én rendes havi közgyűlést tart, melyre a tagokat ezennel figyelmezteti az elnök.

— *Kemény Mihály* csabavárosi orsz. képviselő mult vasárnap számolt be választóinak a városháza dísztermében. Igen nagyszámu közönség

*) A csillaggal jegyzettek állomásaikról lemondtak, minél fogva helyeik június 3-án új választás utján voltak betöltendők. — Erről jövőre.

hallgatta a képviselő urnak részletes előterjesztését, melyből mindenki megtudhatta a mult országgyűlés változatos főeseményeit — akit tudnillik a roppant hőség el nem tikasztott és a teremből ki nem üzött. Kemény M. nem tartozik az ugynevezett „hires“ képviselők közé; természetes egyszerűség, higgadt gondolkodás és férfias jellemmel párosult munkásság jellemzék őt, minél fogva választói teljes bizalommal vannak iránta, s a jövőre ismét őt kérték fel követjelöltsül. Azt hisszük, hogy ezuttal ellenjelölje nem lesz.

— *Eördögh Frigyes* volt gyomai orsz. képviselő urra vonatkozó multkori hírlinket helyre kell igazitanunk, amennyiben a nevezett képv. ur, bár a mondott napon Gyomán járt, még nem számolt be választóinak. A jelölés amint hiteles forrásból tudjuk — ma az az június 6-án lesz.

— *Tannerné-Szabó Róza* művésznő, mint halljuk e hó 22-én Csabára érkezik nővére Krisztina esküvőjére, kit Kesjar Márton derek néptanító vezet oltárhoz. — Még egy más nevezetes vendége is lesz Csabának, t. i. Bulovovszky Lilla asszony egy kedves levélben ígéretet tett Omaszta József családjának, hogy nemskóra megfogja látogatni. Minlencsere szívesen látott vendég lesz mindakét művésznő, hátha még fellépneek!

— *A községi könyvtár* eszméjének megvalósításához Csabán Kemény M. képviselő ur tette le az első hatalmas követ 34 kőtenyi több rendbeli értékes műveket ajándékozván e czélra. — A városi tanács örömmel vette a köznivelődés iránti érdeklődésnek ezen szép bizonyosságát, és mint értesülünk egy külön szép ternet jelet ki a leendő csabai községi könyvtár helyiségéül. Mi részünkről melegen üdvözöljük mind a nagylelkü adományozó urnak, mind pedig a lelkes tanácsnak szép kezdeményezését, s óhajtjuk, hogy minél többen érdeklődjenek ez ügy iránt, mely városunk értelmiségének fokmérője leend.

Vegyes hírek a hazából és a nagyvilágból.

— *A rendkívüli utazásokra*, úgy látszik, mindig több vállalkozó akad. Zubovics és Salvi lóháton Párisba vállalkoztak. De ezeknél sokkal nagyobb hőtettet fog elkövetni az a fiatal amerikai ember, aki a világot, jobban mondva a földet akarja körül utazni, de nem hajón, se nem gőzkocsin, se lóháton, hanem *gyalog*. Naponkint 30 angol mértföldet akar megtenni. Már meg is kezdte utazását Liverpool és New-Yorkon keresztül 1876. nov. 23-án ismét New-Yorkban kell lennie. Majd meglássuk!

— *A tolvajok rangfokozatát* egy amerikai lap igen találóan így sorolja fel: aki egy milliót lop, az spekulans; aki egy fél milliót lop, az ügyes számító; aki 100 ezer firtot lop, az gazeumber, aki 50 ezer firtot lop, az már tolvaj, és aki egypár eszimat vagy egy nadrágot lop, az már dolgházba vagy akasztófalra való elvetemült ember! Bizony sok igaz van ebben!

— *Szajeden* egy történelmi és mürégészeti farsulat alakításán fáradoznak. Ambrus J. ur egy lelkes ezikket irt etárgyban a „Sz. Híradóban.“ Oszintén üdvözöljük e tén!

— *Agglegény-áló* fog Ejszakamerika Tenesse nevü államában életbe leptetni. Az illető törvény ekképen hangzik: Miután a generale assembly nézete szerint a legények bizonyos adoztatási alapot képeznek, Tenesse állam fótanácsa által határozatlik: 1. Hogy az agglegények ezennel kiváltságnak tekintetik és minden 30 even felül álló lakosa az államnak, aki testileg ép, és 1875. máj. 1-en túl notlen marad, évenkint 10 dollárt köteles az államnak fizetni. 2. Az adószedők kötelesegevé tételük, az adozás czéljaira készített nyomtatványokat úgy készíteni, hogy az illetőnek kora, arczszíne, nagysága, haja és szeme leirva legyenek. 3. E törvény határozományai következtében begyűlt adó tanügyi czelokra fordítatik. — Ajánljuk ezt a magyar tanügyminiszter figyelmébe!

— *Jegyzéke* a b.-gyulai kir. törvényszéknél 1875. június 7 s következő napjain eload udó bün s polgári ügyeknek. Eloadó No 9411. Június 7. 3114. Futaki Minaly és 2 tarsi veszelyes feagyegetés. 2. özv Mészáros József Imrene és 2 tarsi bírói zártóres. 4. Geszner Matyas és neje bírói zártóres által elkövetett sikkasztás. 5. Dus Gergely csalai. 6. Balog Karoly bírói zártóres által elkövetett sikkasztás. 7. Petrovics János hivatalos hatalommal viszszaeles. 197. Unterweger István tolvajság. Eloadó Dobosy. 4715. Vas Andras és tarsainak özv. Vas Ferencz elleteni oroksgé kiadása iranti pere. 4794. Minich Zsuzsa és tarsainak új. Minich Adam elleteni 1544 frt s jar. iranti pere. 4840. Zvada Susa és tarsanak Rósu György elleteni oroksgódesi pere. 4909. Szasz Imre felperesnek Deranyi Juliana és tarsai alperesek elleteni oroksgódesi pere. 4935. Rottys Anna felperesnek Nagy Zsuzsanna alperes elleteni adóssági pere.

Irodalom és művészet.

— *Megkaptuk* Simay István aradi polgármester igazgatójának ily czimü dolgozatát: „A fel-nöttek oktatásának reformja hazánkban“; azaz: mely uton volna elérhető, hogy nemzetünk a kulturallamok népeinek színvonatára emeltetvén, léte az europai nemzetek közt állandósitassék és az alkotmányos államot biztosító adóképessege fokoztassék.“

